

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

ESCOLA SUPERIOR
DELS BELLS OFICIS

1915

RF-6-57

ESCOLA SUPERIOR
DELS BELLS OFICIS

DIRECCIÓ DE BARCELONA

ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS

R. 9.284

DIPUTACIÓ DE BARCELONA, 1915

ESCOLA SUPERIOR
DELS BELLS OFICIS

1833

DIPUTACIÓ DE BARCELONA, 1918

El món marxa a la victòria de la competència. — I, entre totes les competències possibles, cap no té garantia tan sòlida d'avenir com aquella doble que sia a la vegada manual i intel·lectual, que signifi-
qui habilitat de mans unida a superioritat d'esperit.

En un moment del segle XIX, pogué semblar que el maquinisme i els seus progressos acabarien definitivament amb la tradició dels bells oficis manuals, que tanta de gloria havien donat a afortunades ciutats i nacions. Per altre costat, un pseudo-intel·lectualisme oficinesc i llibresc temptava les vocacions de la joventut amb la fal·laciosa esperança de pervindre de semi-oci i de senyoria... — Un gran fracàs moral i social ha seguit a l'imperi d'aquestes dues tendències. El maquinisme ha augmentat el pauperisme en els obrers manuals. La tendència pseudo-intel·lectual i burocràtica ha agravat considerablement la situació en una altra mena de pauperisme. — Mentrestant, els nostres ulls veuen ressucitar, en totes les nacions avançades, els oficis d'art, i aquests ésser més estimats cada dia, i sos conreuadors col·locar-se en situació més segura, independent i apreciada. — L'artisa

noble, l'artista dels oficis, constitueix ja avui un dels tipus socials més selectes, i cada dia anirà essent-ho més.

Els Poders públics no resten indiferents a aquest moviment. Cada país mostra avui interès vivíssim en restaurar la seva superioritat en aquelles arts antigues que un dia li donaren renom i riquesa, i en mantenir aquella superioritat, acomodant les velles tradicions a les necessitats noves. — Tots hi volen ésser en la rivalitat universal. Tots destinen a això atenció preferent i sumes considerables. — No solament de marina de guerra viu la poixança d'un poble; mes de tota taça de porcel·lana perfecta que surt de la boca d'un forn.

A Catalunya tenim, en alguns bells oficis, les tradicions més envejables, unides al més lamentable present. — No podem confiar la restauració d'aquelles a l'espontانيتat de l'interès privat i de l'aprenentatge. Una intervenció de l'acció pública és indispensable, és urgent, si no volem ràpidament sucumbir. — Aprofitem aquesta deturada del món, aquests dolorosos dies de guerra, per procurar-nos aviat l'altura necessària a fi de competir demà amb tot el món en els oficis de la pau.

La Diputació de Barcelona, fidel a son propòsit de restauració integral de la civilitat catalana, ha estudiat també aquest problema. Fruit d'aquest estudi és el PROJECTE que's presenta a continuació.

ESCOLA SUPERIOR

DELS

BELLS OFICIS

OBJECTE DE L'ESCOLA

L'OBJECTE principal de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS és el de formar personal apte per a la direcció artística dels obradors i manufactures d'art del nostre país. La seva missió principal és, en conseqüència, la de donar als seus alumnes una educació suficient per presidir el fet constructiu, en el qual les formes neixen i es determinen, per portar a aquestes a un resultat estètic.

El criteri que determina aquesta ensenyança, en la qual les tècniques, en son aspecte teòric i pràctic, han de tenir una gran preponderancia, és que l'art no dèu ésser un element agè a les formes constructives al damunt de les quals s'apliqui, com ha deixat entendre el mot d'«arts aplicades» donat pels tractadistes del segle passat; ni tampoc un fet anterior a elles que els obligui a violentar la seva naturalesa material i constructiva, sinó un element acusador, caracteritzador d'aquestes formes, posant aixís l'art en sa justa funció reveladora o expressiva.

*DIVISIÓ GENERAL DELS CONEIXEMENTS
QUE REBRÀ L'ALUMNE*

Seguint aquest propòsit, immediatament se presenten els coneixements que l'alumne deurà adquirir; coneixements que, un cop determinada la relació viva entre les formes constructives i el resultat estètic, han de fer d'ell un element apte per dirigir un obrador en aquests dos aspectes. Així és que, si per un costat se l'ha de dotar de coneixences respecte la naturalesa i lleis de construcció dels materials i les maneres d'elaborar-lo, amb el seguici d'eines i enginyers que per això són necessaris, tenint en compte aquesta naturalesa estudiada, per l'altre se l'ha de proveir d'un sentit estètic que tindrà el seu principal element de desenrotllament en el dibuix, on se descobreixen les harmonies de les coses, i en l'observació d'aquestes harmonies a través de les formes d'art històriques, analitzant en elles les causes que les han produïdes, i la funció de conveniència de cada element constructiu al resultat estètic alcançat.

Aquests dos grups d'ensenyança, entre els quals existeix una tan viva compenetració, han de tenir un desenrotllament gradual i harmònic. L'administració d'ells ha de ser posada en un ordre lògic de major a menor, de teoria a pràctica, de principi a resultat. Per això, paral·lelament a les

ensenyances fonamentals de la preparació tècnica, hi deu anar la preparació fonamental artística o de representació d'aparències. Unes i altres tenen el seu principi teòric i la seva pràctica. L'estudi de la naturalesa dels materials i la seva aplicació a la construcció trobarà la pràctica en el taller. La geometria descriptiva i la perspectiva la trobaràn en l'aula de dibuix. L'educació estètica deurà ocupar un lloc intermig entre ambdós grups, que l'un va dirigit al fet constructiu i l'altre a la seva representació.

DE L'ESCOLA

Aquesta educació produirà directors complets de les nostres indústries, veritables arquitectes de les arts que els tractadistes fins ara han anomenat menors, que projectaran amb seny, produint un art estructural, per dir-ho aixís, adaptat a la realitat econòmica i mecànica amb què s'han de produir les obres que surten dels obradors de tan bells oficis, avui decadents, després d'haver donat les obres meravelloses que anomenen els antics inventaris o que guarden els nostres museus.

Anirà l'Escola an aquest renaixement dels bells oficis, no sols fent un conservatori de les arts sumptuàries que moren, sinó, i d'una manera principal, creant les formes pròpies de l'art modern, més popular i assequible a tothom, que no

s'ofengui del contacte amb la màquina ni del regisme de treball a què obliguen els moderns sistemes de producció.

Aixís, en son conjunt, les nostres ensenyances seràn com un embelliment de les arts manuals que's professen a l'*Escola Elemental del Treball* o a les escoles de segón grau, que's van creant dins l'*Universitat Industrial*, o es professen a l'*Escola d'Enginyers Industrials*. Per tal, ens seràn propies aquelles ensenyances, de les *Arts del Metall*, amb l'Orfebreria, el Ferre forjat, la Fundició; les *Arts de la Fusteria* amb les grans Construccions i els Amoblaments i la Talla que n'és complement; les *Arts de la Terra*, amb la Gerreria, la Ceràmica de revestiments, els Vidres i les Vidrieres de color i els Esmalts; les *Arts del Teixit*, amb el Brodat, la Tapiceria, les Punes, etc.; la *Jardineria*, amb les seves petites construccions exornatives, en la qual hi tenen part els oficis de la fusta, de la pedra i de la fundició; les *Arts del Cuïro*, amb la restauració del guadamacil; l'*Enquadernació*, que'ns obrirà la porta a una ensenyança de les Arts de l'Impremta.

Cal recordar-nos que, des de mitjans del segle passat fins a ben aprop del moment actual, s'ha fet, seguint un criteri estètic general a tota l'Europa, una lamentable distinció, no de naturaleses, sinó de categories, entre les arts lliures de la tècnica i els oficis, i responent a aquesta distinció, l'ensenyança dels bells oficis ha estat no una ensenyança propia a ells, sinó la reducció de les que eren donades als artistes.

Abans, un tal criteri venia motivat per un retraïment dels vers artistes en el treball dels oficis. La gent que s'hi dedicava, salvant d'excepcions que no podien modificar els sistemes, eren els obrers humils, els petits industrials. L'ensenyança, administrada com era, responia, doncs, a la realitat, i fins ara hi ha respost; fins que l'onada del prerrafaelisme anglès i del novíssim moviment germànic ha dut entre nosaltres la noció de l'importancia artística dels bells oficis, fent sentir la necessitat de la reforma de l'ensenyança, que cada dia amb més vehemencia reclama una joventut artística que vol entregar-se a la labor dels oficis d'art.

Responent a aquesta realitat nova, s'és pensat en organitzar, doncs, d'una manera apropiada, aquestes ensenyances. Lo que en principi no era més que una extensió de les ensenyances d'imitació de formes, per a ús dels artisans, se convertia en l'ensenyança complexa de la creació de formes.

Deixem, almenys per a la seva fundació immediata, les Arts sumptuaries mortes, que poden tenir, com a Roma en lo «Spedale S. Michele», un redós equivalent en la nostra *Casa de Caritat*, fent-ne el que són a París les Manufactures nacionals, o les Escoles de Blondes a Brusel·les, i que poden ésser objecte d'un estudi especial.

Prescindim també en el nostre plan de les industries que reben la seva ensenyança en l'«Institut Català de les Arts del Llibre», les quals, dedicades a l'educació professional

dels obrers, podrien, més endavant, trobar en la nostra Escola una extensió. De moment, bo serà continuar ajudant l'esforç d'aquella benemèrita institució, per medi d'una subvenció; o bé col·laborar al perfeccionament de l'Impremta de la Casa de Caritat, que's podria convertir en *Impremta Nacional de Catalunya*.

BRANQUES D'OFICIS QUE FLORIRÀN A L'ESCOLA

Quedarà així el nostre projecte limitat a les especialitats següents:

ARTS DE LA TERRA

ARTS DE LA FUSTA

ARTS DEL METALL

ARTS DEL TEIXIT

ARTS DEL CUIRO

JARDINERÍA

ESCULTURA ARQUITECTÒNICA

L'ESCOLA I LA VIDA ARTÍSTICO-INDUSTRIAL DEL PAÍS

Un altre punt d'especial interès creiem necessari anotar en el preàmbul d'aquest projecte, i que si no es refereix di-

rectament a les ensenyances de l'Escola, toca al viu de l'aplicació d'aquestes, i al problema de la seva expansió, que tants de beneficis pot reportar. Ens referim a la relació de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS amb la vida industrial i artística del nostre país.

En primer lloc, perquè aquesta sia un fet, cal dotar l'Escola d'un prestigi entre els industrials constituïts en gremis i associacions patronals, ja que aquests són els que, en darrer terme, han d'avaluar els certificats d'ensenyances que aquesta confereixi. A tal efecte, creiem que deu donar-se'ls una intervenció. Per ells l'Escola és feta, i ells són els qui han de mantenir-la en comunicació constant amb la realitat, fent que els coneixements que en ella es donin i les aptituds que d'ella resultin, tinguin una adaptació immediata en els tallers i manufactures, perquè ben aviat se compleixin els fins de regeneració dels bells oficis que's proposa, i ofereixin un pervindre als estudiants.

Alhora que un centre de preparació de personal per a la vida industrial artística, l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS deu constituir-se en laboratori on s'acullin totes les temptatives de progressos tècnics; i a aquest objecte, perseguint el qual hem vist sovint la ruïna d'indústries que podien ser honor del país, i que al séu darrera sols han deixat la trista experiència que manté els oficis en la rutina, l'Escola deu posar a la disposició dels industrials els seus tallers, forns i laboratoris, per fer proves o millores

en l'ofici respectiu, sempre que el sol·licitant d'aquests beneficis tingui aptitud suficient per portar a cap els treballs que's proposa.

DELS TÍTOLS QUE CONFERIRÀ L'ESCOLA

La diversitat de les carreres que donarà l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS imposa, naturalment, la diversitat en l'ordre i la disposició de les ensenyances.

Per de prompte, ens trobem que al costat dels oficis de la construcció, que malgrat dels moderns sistemes de producció conserven un caràcter manual, hi ha les grans manufactures dels teixits per a les quals la nostra Escola formarà els projectistes i decoradors.

Evidentment, si l'educació tècnica que, en vistes al millor resultat artístic donem al projectista de la Fusteria, la Metallisteria i la Ceràmica, el fa apte per a la direcció d'un taller, la que cal, també en vistes al resultat artístic (que és el que únicament preocupa a l'Escola), als decoradors del Teixit i del Cuiro, no arriba de bon troç a posar-lo en condicions de poder exercir la direcció tècnica d'una fàbrica per a la qual precisa la vasta ensenyança dels directors que aprenen en les Escoles ja fundades en la Universitat Industrial.

Aiximateix, la Jardineria reclama coneixements de na-

turalesa molt diversa que el reste dels oficis. L'ensenyança d'esculptors per a la decoració arquitectònica, se distingeix dels altres per constituir un ofici que no pot actuar mai separat de l'Arquitectura.

Amb les Arts del Cuiro s'esdevé que la funció de l'Escola ha de tendir a la fundació d'aquestes grans manufactures productores de cuiros estampats i cisellats, preveient, per tant, els coneixements que, per això, poden ésser necessaris. Apart d'això, no pot tampoc abandonar el petit treball artístic personal fet a mà, d'aplicació a les enquadernacions principalment.

Tenint en compte la realitat de cadascuna d'aquestes branques d'oficis, hem anat a la determinació del programa d'ensenyances, les quals hem procurat raonar, per justificar la necessitat de la seva implantació, així com també l'ordre amb què hauràn de ser donades.

Els títols de *Director* que conferirà l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS als alumnes que hagin completat amb bon èxit els estudis de la branca que sigui, són els següents:

Director de les Arts de la Terra.

Director de les Arts de la Fusta.

Director de les Arts del Metall.

Director de les Arts del Teixit i del Cuiro.

Director de l'Art del Jardí.

Director d'Escultura arquitectònica.

ARTS DE LA TERRA

LA branca de les Arts de la Terra, comprendrà els següents oficis:

Ceràmica de Revestiments.

Gerreria (Faiances, porcel·lanes, grès, etc.)

Vidrieria.

Vidrieres de color.

Esmalts.

Per ingressar a l'Escola, seràn necessaris a l'alumne els següents coneixements, que seràn comprovats en un examen o acreditats mitjançant certificat:

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Facultat de Ciències).

Química general (Facultat de Ciències).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Aquests coneixements preparatoris podran ésser adquirits a les classes equivalents de l'Institut General i Tècnic, de la Facultat de Ciències de l'Universitat, de l'Escola d'Enginyers Industrials, de l'Escola Elemental del Treball, de l'Es-

cola d'Arts i Oficis i Superior de Belles Arts, etc., o cursats lliurement en altres Escoles.

Proveït d'aquestes coneixences, l'alumne ingressarà a l'Escola, on assistirà a un primer curs de *Química ceràmica* dedicada al *Coneixement i Anàlisi dels materials*. Aquests estudis aniràn especialment dedicats als terrenys i materials del nostre país i a les pràctiques de Taller i laboratori.

Paral·lelament, assistirà a una classe de *Dibuix general i Colorit*, a una d'*Historia general de l'Art*, i a una de *Modelat*. Aquest grup d'ensenyances artístiques, destinades a l'educació estètica de l'alumne, i a donar-li medis per a l'expressió de les formes i ornamentacions que més tard idearà, serà completat amb un curs de *Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres*.

Finiràn les ensenyances d'aquest primer curs amb un de *Pràctiques de taller i de laboratori* on l'alumne es consagrarà a familiaritzar-se amb les eines, màquines i forns propis de l'ofici i amb les tècniques del mateix.

Aquestes ensenyances es donaràn a l'escolar el primer any de carrera, preparant-lo per intensificar-se en les coses de l'ofici que vol conèixer.

Començarà el segon any amb la prosecució dels estudis de *Química ceràmica* i amb la repetició de la classe de *Dibuix artístic* i el *Modelat*, que li són molt necessaris; i, completant l'ensenyança iniciada amb el curs d'*Historia general de l'Art*, de l'any anterior, assistirà l'alumne a un

curset especial d'*Historia i Concepte de les Arts de la Terra*.

Paral·lelament a aquestes ampliacions de les ensenyances anteriors, assistirà a una aula d'*Estudis gràfics sobre exemples de les Arts de la Terra*. En ella portarà els seus coneixements del dibuix i de l'història i l'estètica a una solució artística concreta, fent estudis de modificació de formes en vistes a l'exornació ceràmica, d'acord amb les tècniques de l'ofici, i preveient els resultats d'aquestes, que haurà començat ja a conèixer en el curs anterior de *Pràctiques de taller i de laboratori*. Dins la mateixa aula, es faràn estudis gràfics sobre models o exemples històrics donats per la classe d'Historia i Concepte de les Arts de la Terra, i estudiats teòricament i històricament en ella, així com altres estudis referents al paper i lloc de la Ceràmica i la Vidrieria dins l'Arquitectura, la seva situació en els grans i petits monuments, per conèixer bé les condicions dins les quals ha de desenrotllar-se. Vindrà a ésser aquesta aula, dintre d'aquest segon curs, una ampliació pràctica de la classe d'Historia, i una preparació a la de *Projectes*.

Seguiràn les *Pràctiques de taller i de laboratori*, amb obres de modelat i treballs al forn, fent proves de verniços i esmalts, de resistència dels colors al foc, etc.

Al tercer curs l'alumne tindrà encara la classe de *Química ceràmica* a la qual aniràn adjunts uns *Estudis de maquinària i instal·lacions industrials* i continuarà assistint

a les aules de *Dibuix general i Color*, tenint en compte que aquests alumnes han de ser aptes per dibuixar grans composicions de Vidrieres de color; i aiximateix a la de *Modelat*, pensant en les aplicacions múltiples de l'esculptura en ceràmica. Ademés d'aquestes hi haurà l'aula de *Projectes*, on l'alumne, proveït de tots els coneixements que li hauràn estat ensenyats al llarg de la carrera, es donarà decididament a la creació d'Objectes ceràmics o de Vidres d'ús, de Vidrieres de color i d'Esmalts. D'aquests objectes projectats, l'alumne deurà fer-ne els models i plànols necessaris per a l'execució i adjuntar-hi encara els pressupostos. Amb tots aquests elements, l'alumne assistirà al *Taller*, on, sota la seva direcció, s'executarà el seu projecte, tenint a son càrrec l'absoluta funció directiva, havent de resoldre totes les dificultats que's presentin, a base del consell del professor o del mestre de pràctiques.

Acabarà la seva ensenyança amb l'assistència als obradors i laboratori dels altres oficis de la construcció amb els quals el seu estigui més estretament relacionat, per tenir idea de la naturalesa de tots ells.

Finalment, format per un tribunal judici sobre el seu treball, li serà conferit el títol de *Director de les Arts de la Terra*, quedant l'objecte per ell ideat i executat, junt amb els projectes i plànols que l'han precedit, arxivat a l'Escola.

PROGRAMA D'ENSENYANCES PER A LA CARRERA
DE DIRECTOR DE LES ARTS DE LA TERRA

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Facultat de Ciències).

Química general (Facultat de Ciències o Escola d'Enginyers Industrials).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Química ceràmica (Anàlisi dels materials).

Dibuix general i Color.

Modelat.

Historia general de l'Art.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

Pràctiques de taller i de laboratori.

2^{ÓN} CURS

Química ceràmica.

Dibuix general i Color.

Historia i Concepte de les Arts de la Terra.

Modelat.

Estudis gràfics sobre exemples de les Arts de la Terra.

Pràctiques de Taller i de Laboratori.

3ER CURS

*Química ceràmica i Estudis de maquinaria i instal·lacions
industrials.*

Dibuix general i Color.

Modelat.

Projectes.

Execució en els tallers i pràctiques de laboratori.

Assistència als tallers dels oficis de la construcció.

ARTS DE LA FUSTA

LA carrera de *Director de les Arts de la Fusta* es determinarà en el següent ordre.

El Director que formarà l'Escola ha de conèixer les tècniques, no sols en vistes al seu domini, per aconseguir un bon resultat artístic, sinó per poder-les utilitzar com a Director tècnic d'un taller.

Ingressarà a l'Escola previ un examen dels següents coneixements:

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batxillerat).

Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Dotat d'aquests coneixements, l'alumne ingressarà a una classe destinada a donar-li a conèixer els materials que ha de treballar i les seves condicions físiques, químiques i biològiques. Una altra aula vindrà paral·lelament a donar-li els medis representatius de les estructures, per medi de la *Geometria descriptiva* i la *Perspectiva i Ombres*. Una tercera aula li ensenyarà les unions i enllaços de les fustes (*Este-*

reotomia de la fusta), així com les primeres nocions de *Mecànica* i *Construcció* aplicades a l'ofici.

Al costat d'aquesta, l'alumne hi tindrà l'aula de *Dibuix general*, destinada a donar-li, a l'ensem que el coneixement de l'apariencia de les formes, els medis de representació de les que més tard idearà, així com de la situació d'elles en l'espai. Completarà aquesta ensenyança l'aula de *Modelat*, a la qual també assistirà l'alumne.

El complement d'aquesta ensenyança artística el trobarà l'alumne en la classe d'*Historia general de l'Art*.

Finalment, durant tot el primer curs, l'alumne assistirà als *Tallers*, començant a familiaritzar-se amb el material i els enginys i les eines amb què es deixa treballar, fent simples treballs manuals de Fusteria, utilitzant les màquines, exercitant-se en alguns dels treballs més generals de l'Ebanisteria, i ocupant-se ensem en la Talla Esculptòrica de la Fusta.

Aquí acabarà el primer curs.

En el segon són indispensables un segon curs de *Construcció*, que compendrà les *Nocions de resistència de materials i estàtica de la construcció de la fusta i Estructures de fusteria*.

Necessitant intensificar els medis de representació artística i de comprensió de les formes i els seus efectes en relació a les llums, seguirà, en aquest segon curs, l'assistència a l'aula general de *Dibuix* i a la de *Modelat*. Al costat d'aquesta hi haurà la classe d'*Historia i Concepte de*

les Arts de la Fusta, que posarà en estudi els exemplars històrics, desenrotllant la teoria de les seves causes històriques i el seu resultat estètic.

Una altra classe serà especialment dedicada a l'ampliació, per medi d'estudis gràfics, de les ensenyances de la classe d'Historia, denominant-se de *Anàlisi i estudis gràfics dels exemplars de fusteria*. En ella seràn posats davant l'alumne els exemplars estudiats teòricament, fent-ne primer una reducció a plànols, per estudiar-los estructuralment, dibuixant-los en llur apariència, analitzant les relacions de formes i mides entre cadascún dels seus elements, la situació d'aquells de caràcter ornamental, en relació als de caràcter estructural, etc. Vindrà a ésser, aquesta, una mena d'aula de dissecció, on les causes del resultat artístic dels exemplars, exposades en la classe d'Historia i Concepte, seràn analitzades i constatades pel mateix alumne. Aquesta classe, además, prepararà l'alumne, per a la seva entrada a la de Projectes, en el curs següent.

En aquest segón curs, com en l'anterior, l'alumne assistirà als *Tallers*, on se li plantejaràn solucions constructives gradualment complicades a mida que avenci el curs.

Aquí finirà el segón curs.

El tercer curs serà destinat principalment a la classe de *Projectes, Plànols i Pressupostos* i a l'execució dels mateixos sota la direcció de l'alumne. Aquest cursarà també la

Construcció de fusteria i mobles i Màquines i instal·lacions industrials.

Proveit dels coneixements de la natura intrínseca del material, i de la manera pràctica de treballar-lo; coneixedor dels medis de representació d'estructures i de representació d'apariències; coneixedor de les formes de l'art que han aparegut a través de l'història, i especialment les del seu ofici, i raonades aquestes així en son origen com en son resultat estètic; analitzades les causes dels referits efectes estètics, per medi de les disseccions gràfiques dels exemplars històrics; posseïdor dels principis de la perspectiva i de pràctiques de modelat, entrarà a l'aula de projectes. En aquesta classe l'alumne plantejarà les formes ideades, en apariències artístiques, procurant donar tota l'esplendor artística als projectes. Aquests seràn tot seguit portats al plantejament de la seva realització. L'alumne dibuixarà tots els plànols, tots els detalls en tamany natural, així exornatius com constructius, donant gràficament les solucions i fent, com a complement, el pressupost de la seva obra.

Amb tots aquests documents, l'alumne anirà al taller, i allí, sota la seva direcció, començarà l'*Execució* material de l'obra, corrent a son càrrec la solució de tots els detalls que's plantegin, de tots els incidents imprevistos que sobrevinguin, tenint per il·lustrar-lo, davant dels conflictes, el professor i el Mestre de taller.

Acabarà aquest tercer curs, amb l'*Assistència* de l'alum-

ne als *tallers dels altres oficis* de la construcció, que tenen relació amb el séu, a fi de conèixer la naturalesa i principis que'ls regeixen.

Previ el judici format per un tribunal sobre el séu treball, que presentarà junt amb els plànols i pressupost, li serà concedit el títol de *Director de les Arts de la Fusta*, quedant el treball i els seus antecedents gràfics arxivats a l'Escola.

PROGRAMA DE LES ENSENYANCES PER A LA CARRERA DE DIRECTOR DE LES ARTS DE LA FUSTA

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batxillerat).

Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Construcció de fusteria, Estereotomia de la fusta, Estudi dels materials i Nocions de Mecànica en ses aplicacions a l'ofici.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

Dibuix general i Color.

Modelat.

Historia general de l'Art.

Pràctiques de taller.

2^{ON} CURS

Construcció de fusteria.

Nocions de resistència de materials i estàtica de la construcció de fusta.

Dibuix general i Color.

Modelat.

Historia i Concepte de les Arts de la Fusta.

Anàlisi i estudis gràfics dels exemplars de fusteria.

Pràctiques de taller.

3ER CURS

Construcció de fusteria i mobles i Màquines i instal·lacions industrials.

Projectes, Plànols i Pressupostos.

Execució pràctica dels Projectes.

Assistència als tallers dels oficis similars.

ARTS DEL TEIXIT I ARTS DEL CUIRO

EL *Director artístic de les Arts del Teixit* que formarà l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS, ha de tenir un caràcter distint del dels Directors dels altres oficis de la construcció, en vistes a la condició de la producció textil actual feta per les grans manufactures.

Els detalls tècnics, que en la producció quasi manual dels oficis de la construcció tenen una importància molt limitada, la agafen, i molt gran, tan bon punt la producció mecànica és, com en l'art del teixit, absoluta. L'actual producció dels teixits ens posa enfront d'uns grans horitzons de coneixements, que corresponen directament a l'Enginyer textil, i que s'han de descartar en absolut de l'ensenyança artística, per quant aquestes condicions materials no tenen relació amb la producció artística ni influeixen en el seu resultat.

Aixís, si el Director de les Arts de la Fusta sortirà de la nostra Escola amb coneixements suficients per dirigir un taller, fins al punt d'exigir-se-li la redacció d'un pressupost derivat d'un projecte, l'escandall d'una manufactura de teixits exigiria una preparació que seria quasi equivalent a la que's dona al Director de teixits que forma l'Escola Industrial ja fundada.

A canvi d'aquesta limitació necessària, el que cursi aquesta carrera trobarà l'aplicació de les facultats en ella adquirides, en la branca d'Arts del Cuiro que hi hem afegit, la qual, en sa part mecànica de cuiros estampats per a la decoració, exigeix una preparació artística parella, per tractar-se de la decoració en matrius contínues. El dibuix del teixit exigirà la teoria; però aquesta tindrà una bona aplicació no sols en el teixit propiament dit, sinó en el mecanisme de la tapiceria, en les puntes i en els brodats i en tota confecció que tingui per base l'encreuament de fibres.

El cuiro, al costat d'aquesta part mecànica, té el seu costat manual, de cisellat i grafiat, aplicable a l'enquadernació i a treballs especials d'aplicació al moble. Tenint això en compte, s'ajuntarà a l'ensenyança de la producció mecànica dels cuiros d'art, un taller d'ensenyança manual on trobi l'alumne totes les aplicacions de què és susceptible aquest material.

Encara l'educació artística de l'alumne, tal com abarca les robes estampades, pot estendre's als papers pintats, i en general a tot lo que sien decoracions de motiu continuat pla.

Tenint en compte tots els oficis que comprèn aquesta branca, i que si no estàn agrupats per llur naturalesa, els agrupa l'ensenyança artística parella que necessiten, passarem a determinar les ensenyances que són necessàries als que vulguin conèixer-les.

L'alumne deurà ingressar a l'Escola previ un examen dels següents coneixements:

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Escola de Teixits de l'Universitat Industrial).

Química general (Escola de Teixits de l'Universitat Industrial).

Matemàtiques.

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Tenint en compte que una de les condicions més precises al decorador dels teixits és la de conèixer els elements colorants de què pot disposar per a les seves composicions, començarà el primer curs de la seva carrera amb un curset trimestral de *Química textil*. Paral·lelament assistirà a l'aula de *Dibuix general i Color* i a la de *Teoria dels Teixits*. Un curs d'*Historia general de l'Art* completarà el grup d'ensenyances artístiques d'aquest primer any, acudint, ademés, als *Tallers* de pràctiques, on començarà a familiaritzar-se amb les màquines, les eines i les maneres de treball de cadascun dels oficis que constitueixin la branca.

Al segon curs, l'alumne continuarà assistint a les aules de *Teoria dels Teixits* i de *Dibuix general i Color*. Cur-sarà ademés, un curs especial d'*Historia de les Arts del Teixit i del Cuiro*, i un altre d'*Estudis gràfics d'exemplars*

històrics i de les formes d'ornament on l'alumne farà estudis gràfics dels exemplars històrics posats com a exemple per la classe anterior, còpies de motius, anàlisis d'harmonies de color, indagació sobre els diversos procediments de dits exemplars com a causa del seu resultat artístic, etc. Completarà les ensenyances d'aquest curs, una aula d'estudi de *Dibuix en carta*, i la continuació de les *Pràctiques de taller*, graduant els treballs a mida de les facultats que l'alumne hagi adquirit.

El tercer curs serà destinat per complet a l'aula de *Projectes*, on l'alumne, proveït de tots els coneixements anteriors, coneixedor de la teoria dels teixits i dels elements colorants de què disposa, familiaritzat amb les diverses solucions de lligaments, coneixedor dels resultats estètics que segons aquests haurà tingut ocasió de veure en els exemplars històrics estudiats, se donarà a la seva pròpia iniciativa, resolent les formes per ell ideades, posant-les en carta i anant amb elles al teler, on presenciarà l'execució del seu treball. Així com en el teixit, ho farà en les altres diverses especialitats, teixint un fragment reduït a l'alta llisa, fent un treball en cuir, un brodat i una punta. D'aquests treballs sols n'haurà de portar la direcció, excepte en el teixit de tapiceria, que serà precís que sia per ell executat, a fi de conèixer bé el sistema de l'encreuament de fils (*Posat en carta, Teixit mecànic i Execució*).

Aquí acabarà la carrera, amb un examen dels treballs

presentats, després del qual li serà conferit el títol. Els projectes i treballs quedaràn arxivats a l'Escola.

Les ensenyances de la carrera seràn, doncs, les següents:

*PROGRAMA DE LES ENSENYANCES DE LA
CARRERA DE DIRECTOR DE LES ARTS DEL
TEIXIT I DEL CUIRO*

INGRES

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Escola de Teixits de l'Universitat Industrial).

Química general (Escola de Teixits de l'Universitat Industrial).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Química textil (Universitat Industrial).

Teoria dels Teixits, primer curs (Universitat Industrial).

Dibuix general i Color.

Historia general de l'Art.

Pràctiques de taller.

2^{ÓN} CURS

Teoria dels Teixits, según curs (Universitat Industrial).

Dibuix general i Color.

Historia de les Arts del Teixit i del Cuiro.

Dibuix en carta.

Estudis gràfics d'exemplars històrics i de les formes d'ornament.

Pràctiques de taller.

3ER CURS

Projectes.

Posat en carta.

Execució en els tallers de Teixits. — Brodats. — Pintes.

— Tapiceria. — Cuiros a màquina i a mà.

JARDINERÍA

L'ENSENYANÇA de *Director de l'Art del Jardí* que aquí es projecta, deurà començar previ un examen d'ingrés dels següents coneixements:

Aritmètica i Geometria (Escola Superior d'Agricultura).

Dibuix linial.

Elements de Física (id.).

Elements de Química (id.).

Elements d'Historia Natural (id.).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Dotat d'aquests coneixements, l'alumne ingressarà en la branca de *Jardineria* de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS, cursant, en l'Escola Superior d'Agricultura, les ensenyances de *Geologia i Geografia física agraries, Anatomia i fisiologia vegetals, Botànica i Topografia*. Ademés del mecanisme de la vida de les plantes, elles li donen el coneixement de la naturalesa íntima i de la configuració dels terrenys, essent-li necessaria la pràctica d'alçament de plànols dels mateixos, a la qual correspon el dibuix topogràfic.

El *Dibuix general i Color*, com a medi expressiu i com

a element de coneixença dels efectes de les coses dins l'espai, junt amb les corresponents nocions dels colors i dels valors, donaràn lloc a un curs, que serà ajudat d'un altre d'*Historia general de l'Art*, i encara d'un altre de *Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres*.

El segon curs començarà amb la continuació del *Dibuix general i Color* i un curs especial d'*Historia i Concepte de l'Art dels Jardins*. Aquesta classe d'Historia proporcionarà temes o exemplars a una nova aula d'*Estudis gràfics de Jardineria*, dedicada a estudiar-los gràficament, fent plànols de jardins antics existents a la ciutat, o deduccions perspectives d'exemplars gràfics. Aquesta classe portarà els alumnes als jardins proposats (Laberinte, Can Gloria, Can Gomis, Can Fournier, Can Dalmases, etc.), dels quals ne faràn estudis detallats, amb els detalls arquitectònics i de composició i de principis perspectius que han originat determinats efectes visuals, etc., i, ensems, deurà donar unes Nocions de Composició arquitectònica, estudiant els elements arquitectònics i les seves proporcions, la funció propia a cadascun, fent còpies de motlluratges, dibuixos de petites construccions, tals com fontanes, bancs, templets, glorietses, arcades, emparrats, bases per a estatuës i relació d'elles amb la figura, etc.

La classe de *Mecànica aplicada*, de l'Escola Superior d'Agricultura, el prepararà per resoldre els problemes d'hidràulica, de transport, etc. Així com li donarà coneixement

de la maquinaria agrícola. Assistirà després a un curs especialitzat de *Floricultura*.

El tercer curs, seguint l'ordre dels coneixements donats a l'alumne, serà dedicat a l'aula de *Projectes, Plànols i Pressupostos* i a la intervenció directiva de la seva *Execució*.

L'execució dels jardins presenta grans dificultats, i per això, després de fets els primers assatjos en els terrenys de l'Escola, decorant els encontorns dels edificis allí existents, l'Escola haurà de procurar una intervenció en les obres de jardineria del Municipi, tal com fan els seminaris d'urbanització d'Alemanya.

Això donarà lloc a instal·lar una aula per al tercer curs, en els llocs on calgués treballar, fent-se allí els projectes i plànols i fent assistir l'alumne a les obres de moviment de terres i demés, on s'hi il·lustraria sobre l'organització del treball.

Després d'aquest darrer curs, l'alumne farà un projecte de jardí, amb plànols i perspectives i detalls de les fonts i altres construccions imaginades, a base del qual li serà conferit el títol.

Les ensenyances de la carrera seràn, doncs, les següents:

PROGRAMA DE LES ENSENYANCES DE LA CARRERA DE DIRECTOR DE L'ART DEL JARDI

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Escola Superior d'Agricultura).

Dibuix linial.

Elements de Física (id.).

Elements de Química (id.).

Elements d'Història natural (id.).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Geologia i Geografia física agràries (Escola Superior d'Agricultura).

Topografia (id.).

Anatomia i Fisiologia vegetal i Botànica (id.).

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

Dibuix general i Color.

Història general de l'Art.

2^{6N} CURS

Mecànica aplicada (Escola Superior d'Agricultura).

Floricultura.

Dibuix general i Color.

Historia i Concepte de l'Art dels Jardins.

Estudis gràfics de Jardineria.

3ER CURS

Projectes, Plànols i Pressupostos.

Pràctiques d'execució.

Exercici de revàlida.

ENSENYANCES ESPECIALS

ADEMÉS d'aquestes carreres, que abarquen tota una branca d'oficis, l'Escola conferirà certificats d'estudis especials fets en ella no subjectes als plans descrits.

El curs d'aquestes carreres serà lliure, podent fer cada curs les assignatures que l'alumne vulgui, però sempre dins de l'Escola i en l'ordre que's determini.

Les senyoretetes trobaràn a l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS més d'una ensenyança adequada a la seva vocació i manera de ser, que podrà preparar-les per a ocupacions dignes i atreients, especialment dins la secció d'Arts del Teixit. La Ceràmica, i altres arts s'avenen aiximateix amb les capacitats usuals de la dona.

DE LES CLASSES

Els cursos duraràn del 1er d'octubre al 30 de juny.

Seràn dies festius, además dels de precepte, del 21 de desembre al 6 de gener inclusius, Setmana Santa, dilluns de Pasqua de Resurrecció, el dilluns de la de Pentecostès, i dilluns i dimarts de Carnaval.

DE L'ENSENYAMENT A L'ESCOLA

Es donarà a l'Escola, durant el primer curs, els ensenyaments següents:

ARTS DE LA TERRA

Química ceràmica (anàlisis de materials)

*Dibuix i color **.

*Modelat **.

*Historia general de l'Art **.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

Pràctiques de taller i laboratori.

ARTS DE LA FUSTA

Construcció de fusteria, Estereotomia de la fusta, Estudi de materials i Nocions de mecànica en ses aplicacions a l'ofici.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

*Dibuix general i color **.

*Modelat **.

*Historia general de l'Art **.

Pràctiques de taller.

ARTS DEL TEIXIT I ARTS DEL CUIRO

Química textil.

*Teoria dels teixits, 1er curs *.*

*Dibuix general i color *.*

*Historia general de l'Art *.*

Pràctiques de taller.

JARDINERÍA

Geologia i Geografia física agraries.

Topografia.

Anatomia i Fisiologia vegetal, i Botànica.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

*Dibuix general i color *.*

*Historia general de l'Art *.*

Per cursar aquestes assignatures lliurement, així és sense previ examen d'ingrés, serà necessari tenir aprovades les altres assignatures en què es fonamenten, llevat les que porten l'asterisc *.

DE LES MATRÍCULES I PAGAMENTS

Import de les matrícules:

Curs complet 225 Ptes.

CLASSES LLIURES

Per cada assignatura d'un curs complet . . . 45 Ptes.

Per cada assignatura semestral 30 »

Per cada assignatura trimestral 20 »

Dibuix i color 75 »

Modelat 45 »

Pels cursos complets, el pagament de matrícula es farà en dos termes: s'abonaràn 110 pessetes al matricular-se i el reste el 1er de febrer del mateix curs. Per les assignatures lliures s'abonarà al matricular-se el seu import, llevat en el cas d'inscriure's de més de dues assignatures, que els pagaments es faràn com pels cursos complets.

Pel títol de Director de cada una de les branques que es cursaràn a l'Escola, s'abonaràn 150 pessetes.

Per matricular-se, serà necessari haver complert 15 anys, i presentar el certificat de revacunació.

Es reservaran dues places gratuïtes a cada una de les carreres. Per aspirar a aquestes places serà necessari, sempre que els mèrits no sien suficients, assistir un curs complet a la classe de Dibuix i color o modelat, per aquells cursos que aquest darrer sia necessari, decidint després el Director si es pot otorgar dita plaça, haver complert 15 anys i portar el certificat de revacunació.

NOTA. — Els aspirants a la carrera de les Arts de la Terra, podran cursar l'assignatura de Química General, de l'Ingrés, en l'Escola de Directors d'Indústries Químiques (Laboratori d'Estudis Superiors de Química). — *Universitat Industrial: Urgell, 187*

INAUGURACIÓ DE L'ESCOLA

L'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS serà allotjada en uns locals adequats de l'Universitat Industrial, carrer d'Urgell, 187. L'inauguració de les ensenyances serà el 1er d'octubre de 1915, en què entraran en vigor els primers cursos d'aquelles de les següents especialitats per a les quals se presentin alumnes preparats:

ARTS DE LA TERRA.

ARTS DE LA FUSTA.

ARTS DEL TEIXIT I DEL CUIRO.

ART DEL JARDÍ.

Per implantar l'especialitat de les Arts del Metall s'esperarà que estigui més avançada l'instal·lació dels tallers de l'Escola Elemental del Treball, i la de l'Escultura arquitectònica es portarà a realització més endavant.

Les peticions d'inscripció deuen dirigir-se, del 15 al 25 de setembre, de 12 a 1 i de 3 a 6, a la Secretaria de l'Escola, domiciliada ja al carrer d'Urgell, 187, on poden també adreçar-se les peticions de prospectes i tota demanda d'informació.

NOTA. — L'alumne farà, a l'ingressar a l'Escola, un dipòsit de 25 pessetes, per respondre dels possibles desperfectes en el material escolar.

